

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:				Felelős szerkesztő:		Laptulajdonos:		A lap szellemi részét illető közlemények a „Petroszény és Vidéke“ szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.	
Egy negyedévre	2 kor.	Egészévre	8 kor.	ZÁDORY KÁROLY.		FIGULI ANTAL.			
Fél évre	4 „	Egyes szám ára	20 fillér						

A petrozsényi államilag segélyezett községi algymnasium.

Algymnasiumunkban befejeztettek az évfárá vizsgák, még pedig kedvező sikerrel. Az eredmény örvendetes haladásról tesz bizonytságot és ez, valamint a tanév történeti adatai remélhő engedik, hogy ezen tñntézet a nyilvánossági jelleget mőelőbb elnyerendi.

Az évi értesítő adatai szerint gymnasiumunk felügyelő bizottsága a jelen tanév elején nagyarányú mozgalmat indított meg, hogy intézetünk számára az annyira nélkülözhetlen és mondhatni a legközelebbi jövőben már elődázhatatlan nyilvánossági jogot és a nagyobb állandó államsegélyt megnyerhesse. Elhatározta a bizottság, hogy emlékirattal fordul a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, ki 62789/1899 sz. magas leiratában intézetünket állami szempontból fontosnak és szükségesnek jelentette ki, és a részére az 1899 évre adott 2000 korona államsegély fokozatos emelését kőlátásba helyezte, hogy így intézetünk végleges rendezése és megszilárdulása lehetővé váljék. Az 1900 évre az államsegélyt 3000 koronára emelte a vallás- és közoktatásügyi miniszter

Ezen segélylyel is azonban még mindig nem jutott a község azon helyzetbe, hogy tanárainak megadhassa a szabályszerű tanári díjazást s azok nyugdíj ügyét rendezhesse. Nem is tudott elegendő rendes tanárt kapni, s így nem nyerhette el a nyilvánossági jogot sem, mert az intézetnek

csak két rendes tanára volt, holott a törvény az igazgatóval együtt négy osztályú gymnasiumban is öt rendes tanárt követel meg; tehát ezen lényeges s egyik legfontosabb követelménynek sem tudott megfelelni.

Hivatkozva tehát a vallás- és közoktatásügyi miniszter nagyfontosságú leiratára, s az állami segély felemelésében ismételen megnyilatkozott kegyes jóindulatára, emlékiratunkban kértük, hogy az államsegélyt 7000 koronára felemelni kegyeskedjék. Viszont részletesen ki volt fejtve, hogy minő újabb áldozatok hozatalára kész a község is. Nevezetesen 50 000 korona költséggel a község maga emel új és a törvény követelményeinek teljesen megfelelő épületet, és torna csarnokot, melynek tervrajzait mellékelte az emlékirathoz. Továbbá kész a község viselni a több mint 13,000 korona, évente szükséges költséget, sőt az esetleg fokozódó kiadásokat.

Megemlítettük emlékiratunkban azt is, hogy a külső viszonyok alakulási csak fokozott mérvben bizonyítják meőnyire szükséges a rohamosan, óriásilag fejlődő Petrozsényben, — a szintén vele együtt fejlődő egész népes Zsilvölgy ezen központjában, intézetünk megszilárdulása, s teljes rendezése. Mert Petrozsény egész nagy Hunyadvármegyének már is legnagyobb és legnagyobb községe, a városokat is beleértve, lakosainak száma tíz év alatt megkétszereződött s most 8000-en felül van.

Ugyanezen emlékirattal kapcsolatban a pénzügyminiszterhez is felterjesztett egy emlékirat, melyben a saját költségükön emelendő gymnasium épülethez megfelelő telek adományozását

kértük, mivel a sik földön levő csaknem minden telek a zsilvölgyi m. kir. köszénbánya-kincstár tulajdonát képezi, mely bár nagy birtokaiból innen évi 200,000 koronát tevő jövedelmet élvez, eddig nem vett semmi részt az intézet terheiben, míg a község az itteni vállalatok, egyének, szomszéd községek, hitközségek; mind hozzájárultak a terhek viseléséhez. Kértük azonkívül, hogy a zsilvölgyi m. kir. köszénbánya kincstár társládája az épület felemeléséhez 15,000 korona, kisebb kamatláb mellett 20 év alatt törlesztendő kölcsönt adjon, mert a „társláda pénze, melyből a kölcsön nyújtandó volna, a petrozsényi bányászok pénzéből került össze, azon bányászok filléreiből, kiknek gyermekei és unokái ezen intézetben nyernek és fognak oktatást és nevelést nyerni.

A két emlékiratot Petrozsény és a Zsilvölgy községeiből alakult 50 tagú küldöttség nyújtotta át a vallás- és közoktatásügyi miniszter és pénzügyminiszter uraknak. A küldöttség vezetője Andreics János bányaigazgató, gymnasiumi bizottsági elnök ur volt, s a küldöttséget Münich Aurél és Ponory Sándor orsz. képviselő urak mutatták be és ajánlották a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi és pénzügy miniszter uraknak; kik szívesen fogadták s megnyugtató választ adtak, miként ezt annak idején már jeleztük.

Az államsegélyt a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter ur Ó Nagyméltósága 4000 koronára emelte fel az 1901 évre s a jövő évre reméljük a kért 7000 korona államsegély elnyerhetését,

A kért kincstári telek adományozásáról, s az építési kölcsön megadásáról szóló értesítés

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Szüniidőben.

Egyedül virasztok rideg magányomban. Sötét szobamba a hegygerincek mögöl előbukkanó telt hold bágyadt fénye bevilágít s én az ablakon kibajolva elmerengve nézem a patak hullámain visszaverődő ezüst sugarak kápráztató rezgését. A víz tükrén tovasuhanó levelek eltűnedeznek a kiálló kövek tövében, elnyeli azokat a csobogó patak fodros csavargása. Egyébként esend van, néma esend.

A Páring hármás csuesa határolja a láttért. Az ember szinte odaképzeli tetejébe az apostoli kettős keresztet. Mintha őseink így örökölték volna meg paizs ezimerünkön ezt a hegyóriást, melynek rengeteg rejtelmétől félnek a nemes vadak s amelyeknek hősavos gerince alatt elterülő hatalmas erdőség a dúvadak tanyája, annak a kornak a maradványa, mikor az erdők ezen rémeivel, karja erejével szállott szembe a föld ura : az ember.

Vadregényes, kietlen, zord és mégis oly gyönyörű hely ez. Ott benn a sűrűségeen túl mintha a nagy természet végtelen templomában járna az ember, zöld menyezet alatt, vérpiros szőnyegen. Mert évtizedek, évszázadok levélrétege fedi a meredek, hullamos, köves talajt s az óriás fakoronáján átszűrődő sugár vérpirosra festi a száradt levelek ősi takaróját.

Delfelől a vulkáni hegyek sötét gerinczére hajol le a csillagos égbolt.

Már éjfélre járt az idő, de álom nem jön szememre. Csodálattal elmerülök a bérces táj nyáreji pompájának szemlélésébe s nem bírok távozni a nyitott ablaktól.....

Dal zengése töri meg az éj csendjét. Tisztán kivehető két férfi alak bontakozik ki a Maleapatak partján feketén bolyingató lombok sötét árnyából. Iskolázott hangjuk elárulja, hogy a műveltebb osztályhoz tartoznak. Duettben énekeltek:

— Ha még egyszer gyermek tudnék lenni,
De sok mindent eltudnék feledni.
Gyere vissza gyermekkor egy szóra,
Őszi rózsá, fehér őszi rózsá.”

Az egyik csengő tenor hangon, epedőn énekelte a primet, melylyel a másiknak lágy bariton szekundja harmonikusan összeolvadt.

A susogó patak halk zugása elnyelte az utolsó akordot. Ismét esend lőn.

Ugy vágytam még hallani a mély érzésű dalt, Arra gondoltam én is:

— „Ha még egyszer gyermek tudnék lenni
De sok mindent eltudnék feledni”.....

Nem lehet! Rosszul van, de úgy van: „Ami elmult, vissza nem jő.”

Az ismeretlen két ifju, — mert hogy fiatal emberek voltak; eneklésükből lehetett következtetni — leült a rozoga híd végén kiálló gerendára, biciklijeiket a hidkarfához támasztották s elragadtatással gyönyörködtek a táj szépségében, melyet a hold ezüst fénye, a csillagok milliárdjainak ragyogása még elbűvölőbbé tett.

Beszélgetésük hozzám felhallzott.

— Elragadóbb, szebb hegyvidéket el sem tudok képzelni, — mond az egyik — mint a Zsilvölgy, különösen a Szurdok-szoros. Tudod-e, hogy hajnal óta mintegy 80 kilométernyi utat tettünk meg kerékpáron magyar és román területen. És az őstérmesztetnek ezen pártját ritkító remeke érdeklődésemet annyira leköttötte, az éltető, üdítő légoly erősítőleg hat idegimre, hogy legkisebb fáradságot sem érzek.

— Én is örvendek, hogy szüniidei kirándulásunk utja ide vezetett. Engem is elbűvöl e táj igézete, jegyzé meg a másik ifju — de nem tehetek róla, csodálom s a nagy költővel felsohajtok mégis:

„Lenn az Alföld tengersík vidékin,
Ott vagyok honn, ott az én világom.
Börtönéből szabadult sas — lelkem,
Ha a rónák végtelenjét látom.”

Ott ringott bölcsőm, oda köt lelkem minden vonzódása, ott van az én életboldogságom jövődbeli órangyala, az én édes lionkám, kivel egy év mulva, ha kezemben lesz az oklevél, egész életre egyesülni fogok. Ez az üdvözítő gondolat buzdít kitartásra, ernyedetlen buzgalomra, hogy bírhatására méltó legyen, hogy közös boldogságunknak eszközeit megszerezhessem.

— Hidd el barátom, — mond a másik — egy év előtt még én is így vágytam a kutyabőrre s most, hogy kezemben van, midőn tanári állásomat pár hónap mulva elfoglalom s egybekelésünk ideje is ki van tűzve, én nálam boldogabb ember ninesen a földkerekségen. Ami e táj szépségét illeti, annak elismerésére nem találok kifejezést. Elbűvöl, csodálom én is a dicső természet ezen nagyszerű alkotását, a mely

még hivatalos uton nem érkezett le a községhez a pénzügy miniszter urtól azonban kedvező elintézésre lehet reményünk.

Addig is azonban míg az új épület elkészülhet, már a jövő tanévre az intézet sokkal megfelelőbb, tágas helyiségekkel bíró más épületbe költözik át, hol alkalmasan elhelyezhetők lesznek a különféle szertárak, tanári szoba, igazgatói iroda, sőt megfelelő méretekkkel bíró közvetlen mellette levő épület téli torna csarnokká alakítatik át s ezzel már a jövő tanévben a nyilvánossági jog elnyerhetésének egyik szintén lényeges akadálya is el lesz hárítva. Ezen a gymnasiumunk ideiglenes elhelyezésére oly alkalmas épület csoportot Andreies János bányaigazgató, gymnasiumi bizottsági elnök úr, kinek gymnasiumunk fejlesztésében annyi és oly elévülhetetlen érdemei vannak, — kegyeskedett az intézet részére egyik bizottsági ülésben felajánlani, amit a bizottság a legösszintébb és legforróbb köszönete kifejezése mellett fogadott el. Lépésről lépésre, lassan bár, de folytonosan halad előre fejlődésében intézetünk, amint anyagi segédesszéi is gyarapodnak és végleges kialakulása és teljes megszilárdulása erős reményünk, hogy már csak a közel jövő kérdése. Amint anyagi viszonyai végleg rendezve lesznek és elnyerheti a nyilvánossági jogot, következik intézetünk erősebb és rohamosabb felvirágzása.

LEVELEZÉS.

Petrilla, 1901. július 4.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A közérdek előmozdítására célzó felszólalásai mindenkor helyesléssel találkoznak a nagy közönség körében. Örömmel tapasztaltuk, hogy a P. és V. egyik utóbbi számában a Petrilla felé vezető petrosényi viczinális utról említést téve, annak járhatóvá tételét szorgalmazta. Azóta néhány hét mult el, de nem történt semmi, dacára, hogy előjárásunk a petrosényi előjárásnál szorgalmazta ismételt a türelmetlen állapot megszüntetését.

Azt hittük, hogy majd ha a nagyközségi előjárás megkezdí működését, ez a fontos közlekedési ut is kötelességszerű gondoskodás-

mentül többet hallgat, annál többet, annál szebbet mond. Lelkem édes, mely álomba szédül örökszépségtől, mely fölülmulhatlan pompájával gyönyörködött itt . . . És mégis, tán a megszokás, avagy a szülőföld szeretetének hatása tesz elfogulttá, de én a pusztát jobban szeretem. Ott járnak szemeim a hol nekik tesszik, komor sziklák nem szabnak szűk határt tekintemnek. A messzeségben, a hol az ég a földet éri, bíbor palástban kel föl a nap s abban is nyugszik el, míg itt hótetőknek távoli csillogásával a magas égboltról szó szívárványt az erdők sötétjére. A bérczi gyopár szerény szinompája, a csermely zugás, a vadregényes fenyvesek homálya elbűvöl, mégis nekem szebb a rónaság a délibáos pusztá vonzó, enyhe édes mosolyával, vidám halmaival s kies völgyeivel. Hiába! A szülőföld szeretetének varázserejét, ellenállhatlan vonzását akkor érezzük, midőn attól távol vagyunk.

— De menjünk a vendéglőbe, pihenjük ki magunkat, hogy ujult erővel folytathassuk utunkat — hazafelé

A hold bele merült a távoli hegyek szürke ködébe, nappali pihenőre tért miként a bányász a ki éjjel vegzte nehéz, fárasztó munkáját. Az ellenkező égtáj felől hajnali szürkület derengett s engem képzetelem visszavarázolt azon korb, midőn az életboldogságát én is oly rózsás színekkel festettem magam elé s nem gondoltam arra, hogy szülőföldemtől ily távol lesz valaha az otthonom.

nak tárgyát képezendi. Elmult azóta is pár hét s még sem történt semmi. Az eső folyton esik, az ut oly mizerábilis állapotban van, hogy azon kocsival közlekedni csak életveszéllyel lehet. Pedig Petrilla, Lónya, Csimpa nagy konzummense a petrosényi piacnak s nagyban előmozdítja a petrosényi forgalmat, a mi köztekintetekből még is csak figyelmet és méltánylást érdemelne. Annál is inkább, mert nincsen más ut, melyen tengelyen Petrosénybe lehetne jutni.

Petrilla község viczinális utja jó karban van. Az írástudatlan bíró és fiatal jegyző jó akaratu gondoskodásának köszönhető, holott ugyanazon módok és eszközök álltak rendelkezésükre, mint a petrosényi előjárásnak.

Kevés jó akarral, Petrosény község járhatóvá tehetné sokkal rövidebb utvonalát s elenyészik az a jogos panasz mely ezek nevében és érdekében nyilvános felszólamlásra késztet.

Tisztelettel:

Petrillai.

Rómánia a magyar szén ellen.

Minket a legközvetlenebbül érdekel az, hogy Románia mily erőszakos módon s mily mondva csinált ürgy alatt akadályozza meg köszününknek Romániába való bevitelét. A román pénzügyminiszter u. i. f. évi június 6—19.-én a következő rendeletet intézte a vámhivatalokhoz.

— Miután a megejtett tanulmányok folytán konstatáltatt, hogy a *pécsi, petrosényi, lupényi és vulkáni* oszt.-magy. bányákból való szenek csak *lignitek*, értesitem czímet, hogy hatályon kívül helyezem azon utasításokat, amelyeknek értelmében ezen szerek köszeneknek tekintendők.

Ehez képest intézkedjék, hogy a jövőben az említett szenek mint lignitek a 383. tariffátétel szerint 100 kg.-ként 50 bani vámt fizessenek.

Megjegyezzük, hogy eddig a mi köszününk vámmmentesen ment be Romániába, (mert ott nincsen köszén) és csak a folyó év elején életbe léptetett vámemelés következtén fizetendő mm.-ként 5 bani vám. Ellenben a lignit után, mint-hogy Romániában is vannak lignit-bányák, mm.-ként 50 bani a vám.

Ezen vámtétel a romániai magyar szénbevittet lehetsélessé teszi.

A mi szenünket — egészen természetesen — eddig minden kül- és belföldi szakértő ásványásznek minősítette, mely a 7000 kalóriát felülmúlja s kvalitás tekintetében majdnem közvetlenül a sziléziai szén után jön. Ezt a szent nevezí Románia lignitnek azzal a nyilvánvaló, sőt kimondott célzattal, hogy a mi petrosényi, lupényi és vulkáni szenünket Romániából kizsorzítsa.

Ezen kvalifikálhatlan intézkedésről Magyarország kereskedelemügyi minisztere a rendelet életbeléptetéseig nem tudhatott semmirt, sőt még bukaresti szaktudósítója is utólag értesült a vakand-eljárásról.

A mint Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter magánuton tudomást szerzett a hírről, nem várt a rendszerint lassujárásu hivatalos jelentések beérkezéte, hanem sietett a külügyminiszterrel érintkezésbe lépni akivel megszakitás nélkül folynak a tárgyalások az iránt, hogy Románia megnyissa vámsorompóit mielőbb a magyar szén részére.

Már eddig is szóba kerültek az esetleg alkalmazandó represszáliák, amelyekre azonban remélhetőleg nem lesz szükség, mert kormányunk bizonyára megfogja értetni a román kormánnyal, hogy a pécsi, valamint a petrosényi, lupényi és vulkáni bányákból való szén csakugyan **szén** és nem **lignit**, aminek egy direkt erre a célra felbérlet román szakértő minősítette.

Ez a céltevesztett rendelkezés minket a legközvetlenebbül érint. Nem azért, mintha a bizalomnak örvendő zsilvölgyi szénipar-vállalatok s ezek által fentartott ezer és ezer család érdekét érintené. Nem! Hiszen az a pár ezernyi vagon szén, mely tőlünk Romániába vitetik a honi fogyasztás igényének hátrányára expedáltatott. De bosszantó az, hogy oly keresletnek örvendő szénünk értékének csökkentésére akad merész vállalkozó akkor, midőn a *művelt világ* geológusai tanulmányainak és kutatásainak alapján régóta meg van állapítva azon systema, mely a földkéreg képződését és a rétegek jellegzését egyértelműen szabályozza.

Ezen systema a földkéreg ismert és hozzáférhető rétegeit következő négy főcsoportra osztja, és pedig:

I. az archaikus

II. a paläozoi

III. a mesozoi és

IV. a neozoi időkorbelire.

Ezen főcsoportok közül az 1. az archaikus korbelti rétegekben ásványászén nem, hanem legfeljebb graphit található.

A II-ik és III-ik, a paläozoi és mesozoi főcsoport Cambrium, Silur, Devon, alsó- és felső carbon a Dyas, a Jura (Lyas) és kréta rétegszisztémájában találjuk az Antracitet, a köszenet — melybe a Lyas-köszén is tartozik és a krétaformaciobeli szenet; a IV-ik főcsoport Paläogen (Eocän és oligocän) szisztémaretegekben, továbbá a Neogen rétegszisztéma alsó emeleteiben találjuk a magas értékű **feketefüyyi barnaszén**et, míg a **lignit** csak a Neogen formacio felsőbb emeleteiben, esetleg a Diluviumban fordul elő!

A szakértelem legnagyobb hiányára vall az a minősítés, hogy a zsilvölgyi szén a Neogen formáció felső emeleteiben, vagy a Diluviumban található.

Nem reflektálunk azon állomjogi sérelemre se, melyszerint az érintett vámvekszáció bányáinkat Austria-Magyarországba helyezi. Tudtunkkal s a művelt világ összes nemzeteinek elismerése szerint a Zsilvölgy Magyarországon van tudják ezt jól a szomszéd román termelők és tenyésztők, kik naponként felkeresik piacunkat áruikkal, melyekre mi is ráfoghathnók, hogy:

a) a pulykájuk nem pulyka, hanem veréb;

b) a buzájuk ártalmas anyarozstartalmu;

c) a szilvájuk — mely most érik — nem szilva, hanem nadragulya. Külömben lehet is, hogy az és azt evett az a román szakértő, aki a mi szenünket lignitnek minősítette.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Eljegyzés.** Feiler Gyula vulkáni tanító eljegyezte Bazilly Matild kisasszonyt, Bazilly Mihály vulkáni birtokos kedves leányát. Gratulálunk!

— **Személyi hír.** Simon Vilmos, Afrikából nem régen hazatért vitéz bur parancsnok Petrosényben rokonainál időz pár nap óta. Értesülésünk szerint az „Olvasókör“ választmánya fel fogja kérni, hogy jótékony célra tartson felolvasást harczi élményeiről.

— **Községi közgyűlés.** Petrosény község képviselőtestülete folyó 1901. évi július hó 10.-én d. u. 3 órakor a községi gymnasium I-ső osztályában rendes

tavaszi közgyűlést melynek tárgysorozata a következő:

1. A községi közigazgatásról s ezzel kapcsolatos ügyekről előterjesztendő évi jelentés tárgyalása.
2. Az 1900 évi zárszámadás megvizsgálása illetve tárgyalása.
3. Az 1901 évi községi költségelőirányzatra vonatkozó törvényhat. bizottsági határozat kihirdetése.
4. A Baresay Árpád-féle ház megvételére vonatkozó törvényhat. bizottsági határozat kihirdetése.
5. Vágóhid használati díjainak házi kezelésbe vételére vonatkozó előjárósági jelentés tárgyalása.
6. Az állategészség-rendőri ügyeknek a járási áll. állatorvos általi végzésével járó díjazás megállapítása.
7. A törvény követelményeinek megfelelő új vágóhid építési költségeinek megállapítása ezek fedezete iránti intézkedés.
8. Sternberg Bertalan petrozsényi lakos által a piac téren felállíttatni szándékolt árubodé helyének kijelölése és átengedése iránt beadott kérelemnek tárgyalása.
- 9 Kohn Rezső községi pénztárnok 16 hónapról visszatartott fizetésének kintalványozása iránti kérelmének tárgyalása.
10. Több rendbeli illetőségi ügy tárgyalása.
11. Személtérakó helynek kijelölése és megszerzése.
12. Tutte József a község kötelekébe való felvétele iránti kérésének tárgyalása.
13. Pénztár vizsgáló bizottságnak megválasztása.
14. Zárszámadás felülvizsgáló bizottságnak megválasztása.
15. Díjnoki állás szervezésének elhatározása.
16. Rendőri állások szervezésének elhatározása.
17. Behozatali és kövezet vám által a község vagyona gyarapításának elhatározása.
18. Szt. Ferenczrendi nővérek kerése a község részéről való anyagi támogatásért.
19. Ügyviteli és tanácskozási szabályrendelet készítésére egy bizottságnak megválasztása.
20. A Salgótarjániköszénbánya r.társulat tekintetse igazgatóságánál a piactér vételárának megfizetésére halasztás kérelmezése.
21. Ruder N. és Társa petrozsényi lakosoknak a heti vásár napnak péntekről vasárnapra való áthelyezése iránti kérésének tárgyalása.
22. A III. oszt. kereseti adó kivetéséhez az 1883 évi 44 t. czik 20 §-a értelmében 3 évi megbizatással 2 bizalmi férfi megválasztása.
23. A tek. főszolgabíró urnak 2713/901 sz. rendelete folytán a petrozsényi önk. tűzoltó egyesület részére 1170 korona községi hozzájárulás kifizetésének bejelentése.
24. Önálló anyakönyvvezetői állás rendszeresítésének kérelmezése iránti előterjesztés tárgyalása.
25. A törvényes határidőben netán beérkezendő beadványok és indítványok tárgyalása.

Ez lesz a képviselőtestület első közgyűlése mult évi november hó óta. Fontos ügyek tárgyaltnak, melyeknek elintézése elé élénk érdeklődéssel néz a község. A közgyűlés lefolyásáról részletesen fogunk referálni.

— **Köszönet nyilvánítás.** A lupényi állami népiskolánál az évrő ünnepély június hó 23-án tartott meg, mely alkalommal a jó magaviseletű és szorgalmas tanulók igen diszes könyv-adományokban részesültek. Délután pedig az összes gyermekek számára mulatság rendeztetvén, izletes uzsona osztott ki. E kedves ünnepély eszméje és áldozatkész megvalósítása Dr. Kálmán János gondn. úr műve volt, a kinek az iskolák iránt tanusított ezen ügybuzgalmát is a gondn. tag urak teljes erejükből támogatták. A lupényi társadalom is kivette részét a fölmerült költségek fedezésében. Adakoztak: Urikányi bánya társulat 60 kor. „Victoria” bányatársulat 20 kor. Dr. Kálmán János gondn. elnök úr 20 kor. Muguét Kolos 6 kor. Dr. Kaczander, Oszvald, Gaál, Pál, Klemen, Kriskó urak 5—5 kor. Erdély, Breier, Strifler, Csillag, Mike urak 4—4 kor. Nick, Buday, Mandl, Schusster, Szalánczy, Grausam, Salamon, Brüdner, Fosztó, Wirth, Hirsch urak 3—3 kor. Schwemhammer G., Csicsely, Bölde, Wagnmann Lipót, Zsurka, Klein, Lukács J., Dima, Lössel, Hersch, Schäfer, Nagy, Friedmann, Seidenfeld, Beck,

Löwy, Karácsony urak 2—2 kor. Rosenthal, König, Zugrav, Schwarz, Weisz, Lukács K. urak 1—1 kor. Liebermann 40 fill. Kern, Meister, Hubert urak 20—20 kor. Összesen: 235 korona.

Midőn juty a t. gondnoksági elnök úr és gondnokság áldozatkész bnzgalmát, mint a kegyes jószíveséget a tanügy nevében megköszönni sietek, kérem Istent fizesse meg mindnyájuknak azt a nemes jószágot, melylyel az ártatlan gyermeki szívnek örömet szereztek. Lupény, 1901. július hó 2-án.

Sztójka Béla,
állami isk. igazgató.

— **Halalozás.** Egy köztisztet és közbecsülésben állott derék iparos, **Juhász Pál** petrozsényi cipésmester költözött el az élők sorából f. hó 4.-én. F. hó 6.-án kísérté az öröknyugalom helyére a bányatársulat gyászinduló mellett gyászba vont diszasszálója alatt az ipartestület, özvegye, 4 kis gyermeke és a résztvevők sokasága. Ravatalánál Kósa Mihály ev. ref. lelkész megható gyászbeszédet mondott. Nyugodjék békével.

— **A petrozsényi gymnasium** I. osztályában a mult héten nyilvános vizsgát tett a nagyszab. áll. gymn. tanári kara előtt 23, ismétlésre utasított 3, javítóvizgára 2 s felsőbb osztályba mehet 18; a II. osztályban vizsgát tett 12, ism. utas. 3, jav. vizsg. 2, s felsőbb oszt. mehet 7; a III. osztályban vizsgázott 16, jav. vizs. ut. 4 s fels. oszt. mehet 12; IV. oszt. vizsgázott 7 növendék s valamennyi felsőbb osztályba mehet. Az eredményt vezércikkünkben méltatjuk.

Önkéntes tűzoltóságunk. A petrozsényi önk. tűzoltó egyesület valahára, annyi vajdás után szervezkedett s működő tagjai igen szép számmal vannak. A gyakorlatok már megkezdődtek s minden hétfőn délután 6 órakor tartanak a Kendeffy-féle fűrésztelepen. Kürtjellel figyelmeztetnek a tagok a gyülekezésre, miről a közönség ezután is értesítetik, nehogy tűzjelzésnek gondolva megrémüljön. A működő tagok folyton jelentkeznek s a mielőbbi jelentkezésre annál inkább felkérnek, hogy a kiképzés, a gyakorlatok tartása a késedelmes belépések által meg ne nehezítettessék. Felhivatva továbbá a t.-o.-egylet volt tagjai, hogy a náluk lévő és az egyesület tulajdonát képező felszereléseket késedelem nélkül szolgáltatassák át Schäffer Mihály szertárnoknak. A tűzoltói gyakorlatokról indoklatlaul elmaradó tagokkal szemben az alapszabályoknak megtörő rendelkezése fog alkalmaztatni. A tűzoltó egyesület ügye egyébként a f. hó 10-iki községi közgyűlés tárgyal ki van tűzve s az intézmény fennállásának biztosítása érdekében teendő intézkedésről referálunk. Megvagyunk győződve, hogy az a közönség jogos várakozását kielégíti.

— **Szárazon maradt vashid.** A mult évi nagy vízár elrombolta a livazényi Zsilhidat. Szép és szilárd vashidat épített az állam a régi fahid helyett, csak az a baj, hogy a Zsil a mult évi áradáskor vájt mederben folyik s ma-holnap a vashid alatti medrét teljesen eliszapolja s a költséges átjáró szárazon marad, feleslegessé válik, míg az új meder ideiglenes áthidalása nem biztosítja a szurduki nemzetközi uton lebonyolítandó nagy közlekedést. Pedig könnyen lehetne a bajon segíteni, csak a mult évben vájt meder elágazásánál kellene a víz beömlését eltorlaszolni. Felhívjuk reá az illetékes tényezők figyelmét.

— **Önként jelentkezett.** Nyika Györgye korojesdi lakos tehene mult hó 24-én átesapódott szomszédja s unokafivére Nyika Juon legelőjére, a ki behajította a tilosdan talált jószágot, Nyika Juon három fivérével megakarta akadályozni a tehén behajását s e miatt köztük dulaodás támadt. Szevony Demeter — Nyika Juon bérése — gazdájának segítségére sietett, de amint a dulaodás színhelyére ért, Nyika Tódor bottal rátámadt s ültelte. Szevony felkapott egy ott állt vékony léczdarabot s főbe ütötte Nyika Tódort, a ki rögtön halva rogyott össze. Szevony Demeter megijedt s elbujdosott. A csendőrség hiába nyomozta. Folyó hó 3.-án azonban önként jelentkezett a dévai kir. ügyészségnél a hol letartóztatták.

— **Kisiparosok nyugdíjintézete.** Az ipartestületek kebelében üdvös mozgalom indult meg, amely hova tovább országossá lesz. A mozgalom célja, hogy minden ipartestület kebelében nyugdíjintézetet létesítsenek a kisiparosok javára. Az első iparos-nyugdíjintézet Szegeden már meg is alakult, miután alapszabályait a belügyi kormány jóváhagyta. A szegediek példáját követik értesülésünk szerint az aradiak, nem különben moz-

galmat indítottak e nemes ügyben Makón és Német-Palánkán. Az ipartestületek az országosan meginduló nyugdíjmozgalom ügyében értekezletet tartanak az özs-szel Budapesten, felhívjuk Petrozsény nagyközség iparosainak figyelmét, hogy ezen mozgalomhoz csatlakozva az iparosok nyugdíjintézetét létesíteni igyekezzenek, nem tartván szükségesnek ezen igen humánus intézmény üdvös voltát bővebben indokolni.

— **Nem kell a főnyeremény.** A világnak kétségen kívül Nagy Mátyás debreczeni lakos a legboldogabb és legmegelégedettebb embere, mert ő határozottan és kereken kijelentette, hogy neki nem kell főnyeremény. Hogy pedig ezt be is bizonyítsa, sorsjegyeit a kollegiumnak ajándékozta, mint reá nézve teljesen fölösleges dolgokat. Mikor kijelentésének és ajándékozásának híre ment, az emberek érdeklődéssel fordultak felé és kíváncsian kérdezték, hogy miért nem kell neki a főnyeremény, mikor a pénz ráférne. Nagy Mátyás erre így felelt: „Azért nem kell, édes barátaim, mert a pénz nem boldogít. Én teljesen elégedett és boldog lettem azáltal, hogy a „Mátyás Diák” című éleztapra előfizettem és azt minden héten elolvashatom. Az az ember, a ki jókedvű, boldog s én a „Mátyás Diák”-kal ezt a jókedvet és boldogságot megszereztem.” Az a „Mátyás Diák” című éleztap, amelyről a debreczeni ezivis így nyilatkozott, hetenként Budapesten jelenik meg. Előfizetési ára egy negyedévre 3 koroda. A „Mátyás Diákot” Murai Károly szerkeszti s a Wodianer F. és Fiai cég (Sarkantyus utca 3.) adja ki. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küldenek.

NYILTTÉR)
Nyilatkozat.

Mult hó 16.-án a lupényi főtéren Klein Jakab segédjegyző úr ellen mindennemű, ellene kiejtett sértő szavakat, mivel azokat felhevült állapotban nem rosz akarathól tettem, — ezennel visszavonom és ezúton tőle bocsánatot kérek.

Lupény, 1901. július hó 4.

tisztelettel :
Breier Adolf.

Kern Ferentz,
tanu.
Battyáni Vilmos,
tanu.

*) E rovatban közlötték nem vállal felelősséget a Szerk.

Sz. 1835—1901.
Kig.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint:

1. **Petrilla** községnek mint jogi személyt illető mintegy 16630. h. 62 □ öl nagyságu vadászterülete 50 korona kikiáltási ár mellett **Petrillán** a körjegyzői iroda helyiségében 1901. évi július hó 13.-án d. u. 2 órától kezdődőleg; —
2. **Banicza** községnek mintegy 3336 h. 285 □ öl nagyságu vadászterülete 20 korona kikiáltási ár mellett **Baniczán** 1901. évi július hó 15.-én d. e. 8 órától kezdődőleg; —
3. **Merisor** községnek mintegy 4804. h. 47 □ öl nagyságu vadászterülete 12 korona kikiáltási ár mellett **Merisoron** 1901. évi július hó 15. én d. e. 11 órától kezdődőleg; —
4. **Krivadia** községnek mintegy 1973. h. 748 □ öl nagyságu vadászterülete 10 korona kikiáltási ár mellett **Krivadián** 1901. évi július hó 15.-én d. u. 2 órától kezdődőleg, — **szóbeli nyilvános árverésen ki fog haszonbértesíteni.** —

A kihaszonbértesítendő területekre vonatkozó árverési feltételek a hivatalos órák alatt a **petrillai** körjegyzői irodán betekintheők.

Petrillán 1901. évi június hó 28.-án.

Vassi János,
körjegyző.

Szavatolunk a jóságért!

A Czipőgyár, kizárólagosan kézimunkára van berendezve a kir. orsz. fegyintézetben NAGY-ENYEDEN s több oldalról beérkezett felszólítás folytán elhatározta a magánfeleknek szükségleti lábbelieket kizárólagosan a

Dr. Högyes-fele szabadalmazott asbesttalpbéléssel

ellátva mérték szerint szállítani a már elismert olcsó árak mellett.

A felhasznált anyag valódiságáért, valamint gyártmányaink tartósságáért szavatolunk. miután szigorú-szaksterü felügyelet alatt készülnek. Meg nem felelő árú kiseréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

Mérték utáni rendelményeknél elegendő a láb lenyomata esetleg egy használt cipő beküldése (per : minta érték nélkül).

A szabadalmazott asbesttalpbetétek jóságát számtalan elismerő és köszönő nyilatkozat igazolja u. m. :

A nagym. m. kir. honvédelmi miniszterium hivatalosan a magy. miniszter ur rendeletére 65.917 szám alatt. Ő csász. és kir. fensége Lipót Szalvator főherceg, Magyarország volt miniszterelnökének Wekerle Sándor ő exelenciájának elismerő nyilatkozatai stb. Elismerő nyilatkozat Ch...k Olga grófnő udvarhölgy ő méltóságától.

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-fele, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettős vastagsága 2 kor. 40 fillér, egyszerű 1 kor. 20 fillér.

Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított. — Szétküldés esakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Az asbestárú gyár raktára Erdély részére:

Czipőgyár a nagyenyedi kir. orsz. fegyintézetben — Nagy-Enyed.

5—30

Portland és román cement, stukatur-nád.

Tűzkár elleni
biztosítási
ügynökség.

★★★★★

Élet- és baleset
biztosítási
ügynökség.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek b. tudomására adni, hogy Petrozsénybe a fő-utcán lévő

festék- és vasáru
üzletünkben,

minden, a vas- szakmához tartozó árucikkek, *ecsetek*, mindennemű *fegyverek* *dusválasztékban* és *jutányos áron* szereshetők be.

Tisztelettel:

Stern Adolf és Tsa.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kitűnő
borostyánkő olaj,
máz-festék.

18—42

★★★★★

Flóbert-fegyver
és
töltvények.

Asfalt fedél-lemez, melyhez kátrány nem szükséges.

Legelősebb beszerzési forrás jó óráknak 3 évi írásbeli jótállással.

Konrád János

óragyár és aranyárú szállításiháza

BRÜX (Csehország)

ajánlja legszigorubb kezeségű 15 év óta legjobb hírből álló gyártmányait.

Orák. arany- és ezüstárúban

A ezég a cs. és kir. birodalmi sassal van kitüntetve. Birtokosa arany és ezüst kiállításai érmeknek, valamint ezrekre menő írásbeli elismerő leveleknek. Az összes árú a cs. kir. fémjelző hivataltól vannak felülvizsgálat és fémjelvezve. Megnemfelelő becsérölve vagy kívánatra a pénz visszafizsgálta lesz; ennélfogva minden kockázata ki van zárva.

Valódi ezüst remt. óra frt 5.80, duplafedelű frt 7.75, ó nickel remt. óra frt 3.75; ezüst női remt. óra frt 7.75; valódi 14 kar. arany női remt. óra frt 14.—, arany gyűrűk drbja frt 2.25.

Valódi ezüst panczél-láncok cs. és kir. fémjelzéssel 30 cm, hosszú 15 gr. nehéz súlyú frt 1.20, 20 gr. súlyú frt 1.50, 30 gr. súlyú frt 2.20.

Fizetés fejében bármely országbeli levélbélyeg is elfogadhatnak.

A szállítás utánvét vagy az összeg előleges beküldése ellenében történik.

Gazdagon illusztrált arjegyék ingyen és bérmentve küldetnek.

48—50.

Reich Jakab

→ órás, ékszerész és látszerész ←

Fogaras.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke nagy érdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy Petrozsényben a fő-utcán, GROSZ HERMANN-fele házban legközelebb: óra-, aranyékszer- és látszer-áru

fióközletet

és ezen szakmába vágó javítási műtermet fogok nyitni.

Midőn ezt előzetesen jelentem, tisztelettel jelzem, hogy arany, ékszer, ezüst és óra, valamint China- és alpaca-ezüst árúban nagy készletet tartok raktáron, továbbá törött arany és ezüst tárgyakat beváltok, vagy újjakkal kiserélek.

Raktáram és üzletem legközelebbi berendezéseig kérem a n. é. közönséget becses megrendelésének függőben tartására, minthogy az érintett árúkat gyári áron fogom elárusítani s a javításokat jótállás mellett a legjutányosabban teljesítenem.

Kitűnő tisztelettel:

REICH JAKAB

3—20